

Rola zabawy w życiu dziecka

13.05.2020

W rozwoju i życiu człowieka zabawa jako forma aktywności zajmuje szczególne miejsce. Jak pisze Lawrence Cohen: „im inteligentniejszy gatunek, tym więcej czasu poświęca na zabawę”. Aktywność ta ewoluuje wraz z rozwojem człowieka. Początki zabawy możemy zaobserwować już w wieku niemowlęcym. To od początku najlepszy sposób nauki, pomaga budować i naprawiać relacje między ludźmi, radzić sobie z trudnymi emocjami. Zabawa to aktywność podejmowana spontanicznie, z własnej woli. To aktywność bezinteresowna, bezproduktywna, nie nastawiona na realizowanie zadań, osiągnięcie celów, ważny jest proces a nie jego rezultat.

Wyróżnia się następujące rodzaje zabaw:

- **manipulacyjne** - występują najwcześniej od momentu, gdy dziecko osiągnie sprawność chwytania. W tych zabawach dziecko kieruje się własnym zainteresowaniem, bez udziału dorosłych.
- **konstrukcyjne** - polegają na budowaniu, lepieniu, majsterkowaniu przy użyciu np. klocków, patyczków, kamieni. Istotą tych zabaw jest tworzenie dzieła. Zabawy te rozwijają twórczość dziecka, estetykę, funkcje badawcze.
- **ruchowe** - kształcą zręczność, szybkość, zwinność i orientację oraz reagowanie na sygnał. Dzięki nim dzieci rozwijają koordynację wzrokowo-ruchową oraz sprawność manualną.
- **tematyczne** - zabawa w role naśladowcze, twórcze. Dziecko przyjmuje jakąś rolę, naśladuje, udaje kogoś. Dzięki tym zabawom dzieci uczą się przestrzegania określonych norm społecznych, poczucia odpowiedzialności, życzliwości, wyzwala kreatywność dziecka.
- **dydaktyczne** - są formą organizowanej działalności. Stawiamy przed dziećmi jakieś zadanie do wykonania. Zabawy te rozwijają zdolności poznawcze takie jak myślenie, pamięć, uwagę, wyobraźnię, spostrzeganie.

Jaka jest rola zabawy w rozwoju dziecka?

- pozwala spełnić dziecku swe życzenia
- pobudza wyobraźnię
- rozwija zainteresowania

- przyczynia się do zdobywania nowych wiadomości i umiejętności
- pozwala odreagować napięcia i lęki
- umożliwia przeżywanie przyjemnych uczuć, radość, humor, śmiech.

W oddziaływaniach psychologicznych występuje zabawa śmiechem. Warto śmiać się z dzieckiem różnymi samogłoskami, czyli np.: ha, he, hi, ho, hu. Wszystkie te rodzaje śmiechu pozwalają na odprężenie, dotlenienie całego organizmu, poprawę samopoczucia.

Na czas zabawy zasługuje każde dziecko bez względu na wiek czy zachowanie jakie prezentuje. Wzmacnia więź pomiędzy rodzicami a dzieckiem. Wygospodarowany przez rodziców czas na zabawę z dzieckiem to czas przygotowania małego człowieka do dorosłego życia. Bez zabawy dzieci nie będą w stanie w pełni wykorzystać swojego potencjału intelektualnego i poznawczego. Czas zabawy pozwala dzieciom i rodzicom poczuć pozytywne emocje. Daje szansę na polubienie wspólnego spędzania wolnego czasu.

Jak bawić się z dziećmi?

Rodzicu

- Nie rób w tym czasie nic innego: wyłącz telefon i laptopa!
- Nie wydawaj poleceń
- Nie krytykuj
- Podążaj za dzieckiem
- Pozwól dziecku przejąć dowodzenie, ale upewnij się, że zabawa jest bezpieczna
- Bądź wtedy tylko z dzieckiem otwarty na jego pomysły i propozycje.

opracowała: Maria Tarnopolska, psycholog

Bibliografia:

Dyner J. W. „Zabawy tematyczne dzieci w domu i w przedszkolu”
 Elkonin D.B. „Psychologia zabawy”
 Kolakowski A. „Sposób na trudne dziecko”.